

اورنبورع
و باشقہ شهرلرگہ
بلا تفریق

سنه لك بهاسی ۴ صوم تین
بارم سنه لگی ۲
اوج آیغی ۱ ۲۰
یر آیغی ۰ - ۵۰

چیت مملکتلرگہ
سنه لك بهاسی ۶ صوم
بارم سنه لگی ۳

اورنبورغ ژورنال
« دین و معیشت »

تیلیفون نومر ۲۸۶

بره ملاب ۱۲ تین

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبیع وصلوات ومساجد يذكر فیها اسم الله
كثیرا ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

دین و معیشت

زمان تا عیسوی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه سننده

دوامی ۶ نچی سنه

هفته ده بر دفعه یلغه ایلی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنال در.

بیارلگان یازولری
اوزگار تورگه اداره
اختیارلیدر. باصلهغان
یازولر کیر و قایتارلماز.
رقه سز خطلر قبول
ایدلماز آدرس آلماشتروغه

۲۱ تین آلنور.

آدر یسنی آچق

یازولری اوتنله

آدر سز مقاله لر

درج ایدلماز

۲۴۰۳

بره ملاب ۱۲ تین

اورنبورغ و باشقہ یرده اولان شاگردلرگہ بلا تفریق یلغه ۳ صوم یارطی یلغه ۱ صوم ۵۰ تین.

فلسفہ عبادتکہ ردیہ

بو اثر محترم محمد صادق حضرت عثمانی نك صوكت
وقت لار ده غنه یازغان اثری اوله رق غایت حکمی
و علمی نادره المثل بر رساله در.
زمانه زده فلسفه بیاعلمی و حکمت بقال لری چوق
اولدقندن شونلره قارشو تور مق ایچون هر بر اهل
دیانت که بو کتابک بر نسخه سنی بولندر مق ضرور در.
رساله دین و معیشت اداره سننده ۱۵ تیندن پوچته
ایلان ۱۷ تیندن صاتلدر پوچته مارقه سی هم مقبولدر.

فهرست

مسئله .

کفارة کمگه لازم.

مداخله.

آی باشی ...

ملائکة حقنده.

لاحقه .

مشایعه .

طبیب یدای و هو مریض

نمونه

تورلی خبرلر.

خارجی خبرلر.

اورنبورع خبرلری.

I

بر سوداگر طرفندن سو اللر،
برنجی سوال: زید فجأة اولگانلکندن اوزینک
ذمهسنده اولغان دینلرینی طبعی وارثلرگه ادا
قیلمق ایچون وصیت ایتمگان. شو دیننی، دائنلر
(بورچ اییهلری) صور اغانده؛ وارثلر مذکور زیدنک
بورچلرینی بالکلیه ادا ایتمک توکل؛ آزغنه مثلا بر
آز ایله ده رضالاطق ایچون اجتهاد ایتیلر: ایتیلر گنه
توکل حتی شونی بر یکت لکن صانیلر. وارثلر
میتنک دیننی بار فلان وفلانلرگه تیوش ایدکنده
بله لر، شرعا هم نظاما میتنک دینی ثابت، هم میتن
مال و املاکده قالغان، بورچ اییهلری؛ میتنک روحی
طنج یاطسون، دنیا بورچی دنیاده بتسون دییه ماللر
ینک بر آزغنه بیر سهلر ده راضی اولهچقلر، ایندی
بونده کم گناهللی؟ میتمی، ئله وارثلر می؟

ایکنچی سوال: مذکور وارثلر نک، شول قالغان
مالدن فایده الانولری، بیرگان صدقلری، شول مال
ایله ایتکان ایندگولکلری، هم شول مال ایله معیشت
ایدولری. آشاو و اچولری، شول مالنک یاردمیله
طوطقان روزهلری، هم شول مال بر ابرینه صاتوب
آلغان کیوملر ایله نماز اوقولری: الحاصل مالغه
متعلق اولغان عبادتاری نیچک؟

اداره: انچی سوالنک جوابی: میتنک ذمهسنده
بولغان بورچلری توله نماینچه توروب اول میتنک
مالینه وارثلر نک وارثلیکی ثابت بولمیدر. یعنی اول
مالغه وارثلر وارث بوله آلمیلر. اول مال بورچ
ایالرینک مالیدر. زیرا وفات بولغان کشی میت

بولو ایله آندن قالغان مالغه برسی آرتندن برسی
کیله تورغان دورت تورلی حقوق مترتب بوله در.
اول اول مالدن میتنی اسرافسز و کیهسز کفله مک
تیوشلی بوله در. ایکنچی کفندن قالغان مالینک جهعیسندن
بورچ ایالرینه بورچلریمی تولاو فرض بوله در.
اوجونچی میتنک مالی بورچندن آرتق بولسه ده
میت وصیت ایتکان بولسه شول مالنک بورچندن
قالغان اوج اولوشیدن بر اولوشنی وصیت ایتکان
برلرینه بیرو واجب بوله در. دورتنچی کفندن
بورچندن وصیتندن قالغان مالنی وارثلر آراسنک الله
تعالی قوشقانچه بولیشو تیوشلی بوله در. مونه ایندی
وارثلر میتنک مالینه شوشیلر دنصو کغنه وارث بوله
آلار.

(تعلق بترکة الميت حقوق اربعة مرتبة الاول يبدأ
بتکفیتته و تجهیزه بلا تبدال و لا تقییر ثم تقضی دیونه من جمیع
ما بقی من ماله ثم تنفذ وصایاه من ثلث ما بقی بعد الدین
ثم یقسم الباقی بین ورثته بالکتاب و السنة و اجماع
الامة) الفرایض السراجیه بو عبارتنک ترجمه سی
یوفاریده ایتکان سوزلر نک عینیدر. یعنی میتندن
قالغان مالغه برسی آرتندن برسی کیله تورغان
دورت تورلی حقلر توشه در اولگیسی اسرافسز
و کیهسز کفلاو، جهازلاو حق، آندنصوک قالغان
مالنک جهعیسندن میتنک بورچلرینی تولاو حق، اند-
نصوک میتنک ایتکان وصیتلرینی ثلث مالن صرف
ایله اورننه یتکرو حق، آندنصوک قالغان مالنی
وارثلر لری قرآن، حدیث، اجماع امت برلن ثابت
بولغان وارثلر آراسنده بولو حق توشه دیهکدر.
شولای بولغاچ ایندی بو وارثلر میتن قالغان

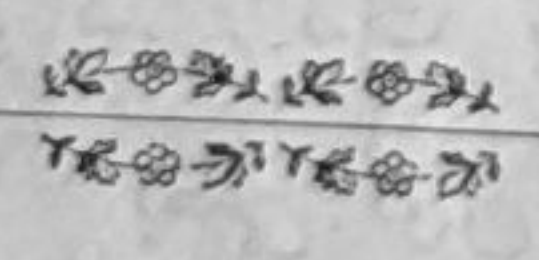
مالنى اوزلرينه جيناب آلسلارده، آنلار ميت نك مالى بولمغان حق غيرنى هيچ بر حقسز جيناب آلمان بوله. لار. مثلا بر نيچه كشنى قچه-رتوب تالاب آچه سنى آلسلار نيگى كشيپك حكومت قاشنده تالانغانليقيني اثبات قياوراق بينه سى بولماسه، نيگى كشيپك حكومت قاشنده غنه حقى اثبات اينلمگان بوله. عالم السر والخفيات بواغان الله تعالى قاشنده والله تعالى طرفندن بيارامش شريعه اسلاميه قارامقنده اول مال هيچ وقت تالاوچيلار نقى بولمى هم آنلار نك وجدانلرى قارامقنده ده آنلار نك اوز ماللارى بولمى بلكه تالانغان كشيپلار نك مالى اينكنى وجدانلرى اقرار قيلول ايتوب توره. شونك شيكللوك بو وارثلار نك وجدانلرى يده اقرار قيلول توره هم الله تعالى وشر- يعت اسلاميه قارامقنده آنلار جيناب آلمان ماللار بورچ ايارلارينك ماللريدن.

گناه مسئله سينه كلسك گناه نك ايك زوريسى وارثلار غه در. اگر وقتى يتوب بيرمگان بولاسه ميت ده گناه ليدر. وقت يته-گان بولاسه گناه نك بارچه سينه وارثلار گه يوكله نوب قاله در. شونيسده معلوم بولسونكه پيغمبر من عليه الصلوة والسلام بورچلى بولوب وفات ايتكان كشيپك جنازه نماز ينى اوزى اوقمغان. (وامتناعه من الصلوة على المديون تحذيرا من الدين وزجرا عن المحاطلة وكراهة ان يوقف دعائه عن الاجابة بسبب ما عليه من مظالمه الحق) عيني على البخارى. ج ۹ صحيفه ۶۵۰ يعنى پيغمبر عليه السلامك بورچلى كشيگه جنازه نمازى اوقودن طارتنوى، امتنى بورچدن قورقتو و بورچنى كچيكدرودن طيو و اوزينك ميتكه نماز اوقغانده قيلغان دعاسينك مقبول بولودن توقطالب توروينى يار اتموى ايچون ديمكدر. بو سوزدن اگلاشاغان قورقنچلى نرسه شولدر كه بورچلى كشيگه پيغمبر دعا قيلمسه ده ميت نك بورچى اوتال-گانچى قبول بولمى توقتالوب توروويدن. ايندى پيغمبر دعاسى توقتالوب توره، بز نك زمان كشيپسى نك جنازه

نمازنده ارفغان دعالرى بورچلى ميتكه نچك قبول بولور.

۲ نچى سؤالنك جوابى اولگى سؤالنك جوابينك اول مت نك مالنده ميت نك بورچلرى كامل اوتالمى توروب ياخود آلاچقلى كشيپلر حقلرينى كچى تو- روب وارثلار نك آنده تصرف قياورغه آنى رصحو دوهيت ايتار گه هيچ بر تورلى حقلرى يوقنغينى اول ماللار نك شريعت قارامقنده بورچ ايارلارينك ايندىكى فقه كتابلارينك عبارتلريله بيك آچق بيان ايتلدى شولاي بولغاچ اول مال ايله وارثلار نك فايده لنوى هيچ تر تورلى درست بولمى چب چى حرام بوله در.

وارثلار نك اول مالدن بيرگان صدقه لرى ايتكان ايندگولكلرى هيچ برسى صدقه بولمى ايندگوليكده بولمى اگر وارثلار شول مالدن بيرگان صدقه لارندن ثواب اميد ايتسه ار معاذالله خوف كفر هم واردر. ايندى شول مالنى آشاب توتقان روزلر، شول مالدن كيوم ياصاب شول كيوم ايله اوقمغان نمازلر روزه هم نماز بوله لر. لىكن قبول بولغان ثواب كيله تورغان روزه و نماز بولمى لر. (والقبول المترتب عليه الثواب يبتنى على اشياء كحل المال و الاخلاص كما لو صلى مرأيا او صام واغتتاب فان الفعل صحيح لىكنه بلا ثواب والله تعالى اعلم) ردالمختار ج ۲ صحيفه ۱۴۴ يعنى عبادتنك ثواب كينورلك روشچه قبول بولوى اخلاص شيكللى مال نك حلال بولوى شيكللى اشتر گه توقتى بر او ريا برلن نماز اوقسه ياكه روزه توتوب غيبت سويلسه بواشى درست، لىكن ثواب بولمى ديمكدر.

روزه ده كفارة كمكه لازمدر

كتب فقهاء نك هر قايوسنده روزه نى: آشاو اچونى جماعنى ايرته دن آخشام غه قدرلى قويمق نيت ايلان ديه تعريف اينلامشدر. شولا يوق كفارة

حقنده: كفارة واجب بوله رمضان نك اداسنى بوزمق ايله گنه باشقده واجب دگل. رمضان نك اداسنى بوزمق ايسه، اداغه كرشمك ايله بوله، اداغه كرشمك نيت سز بولمى. بناء عليه كفارة رمضانغه نيت ايدوب كرشوبده يورى عنرسز آشاغان اچكان ياكه جماع قلغان كشى گه گنه كفارة واجبدر اما بر آدم روزه توتماسه، يعنى ابرنگه روزه توتماونى نيت ايدوب آشاب اچوب جماع ايدوب يورسه آكارغه كفارة واجب توكل. فقط قضاء واجب. شولايدده اول كشى ضرر گناهللى بولب الوغ ثواب اردن محروم بوله. حديث شريفده كامشدر (كمده كم بركون روزه سنى يورى عنرسز قالدرسه اول كشى عمر بويى روزه توتسده شول بركون نك. ثوابنى يتكره آليدر.) ديوب. بو حقه نور الايضاح ايله مراقى الفلاح عبارتنى بوبله در: (اذفعل المكلف الصائم ميبتا النية فى أداء رمضان طائعا متعمدا غير مضطر لزمه القضاء والكفارة) حديث شريفى ايسه بوبله در. (من افطر يوما من رمضان فى غير رخصة رخصا لله لهام يقض عنه صيام الدهر كله وان صامه.) وهذا مؤول بان القضاء لا يقرب مقام الاداء وان صام عوض اليوم دهر الان الاثم لا يسقط بالقضاء وانما يسقط بالتوبة. عزيزى شرح جامع الصغير.

عبدالله مباحى.

مد اخله

كچن مجله عاليه ۲۵ نچى عدد دين و معيشتده سليمى الشهر داني جنابلرى نك سؤالى جوابنده اداره اثبات رمضان ايكى شى نك برى برله بولماقنى تصريح ايتمش دور. يعنى كون آياز بولسه رؤيه ايله، بولوت بولسه اكمال شعبان ايله بولوون بيان ايتماكى صومو الرؤيته و افطر و الرؤيته فان غم عليكم الهلال فاكملوا عدة شعبان حديثينه بنا ايدلمشدر. حديث نك مفادندن ده اداره نك تصريحندن ده اثبات

شعبان اوچون اكمال رجب مسكوة عنه قالمشدر. باشقه آى لار نك ثبوتى آياز بولغانده رؤيه ايله بولوب بولوط بولغانده اكمال رجب دن باشقه آى لارده اكمال شهر سابق ايله منصوص عبارة لار كورلمى دور. بناء عليه رؤيه ياكه شهادة بالرؤية بولمغانده نك نك بو سنه داكى كى هر بر آى لار نك باشى عموم اطرافده بولوت بولمسه آى لار نك ثبوتينه رؤيه دن باشقه سبيل بولمسه هم انا امة امة لانكيتب ولانحسب حديث مفادنچه اهل حسابنك سوزى على التواتر معتبر بولماسه رمضان باشى نك ثبوتن نچوك بلورگه كيراك و نى طريقه روزه غه كررگه كيراك ديگان سؤال ميدانه چتوب قاله دور.

اوشبو ۱۲ نچى سنه ايبون آخر لارنده داملا سليمان الصاصناوى داودق جنابلرى نك بزم اطرافى علماسندن استفتا مثابه سنده يازلمش مكتوبنى بولقوب اوفدم. مكتوب مذكور نك عبارته سى بيله دور كه اوزغان سنه شنبه كون فرض نيتى ايله صائم اولوب صوننگره جمعه رمضان باشى اولمقى ثبوت تابوب يكشنبه كون عيد شريفى اوقغان ايدك معلومنكر دور. اثبات رمضان اوچ طريق نك برسى ايله در. رؤيه رائى لارگه نسبة ايكنچى شهادة بالرؤية غيرى رائى لارگه نسبة اوچونچى اكمال شعبان دور. رؤيه و شهادة بالرؤية بولمغانده بو قدر هر قايومز نك معلومى و مقررى دور. اما اثبات شعبان نى طريقه اوله دور. رؤيه شعبان يا شهادة برؤية شعبان متحقق بولسه فيها ونعمت. رؤيه شعبان متحقق بولمغانده اكمال رجب اثبات رجب اوچون اكمال جمادى الآخر قيلور بزمى شويله قيلورغه روايتلار بارموسنك اطراف علماسى مونده نى فكرده دور. روايه بولسه قابو كتابار نك روايتلارينه بنا قياوب اثبات شعبانده نى طريقه عمل قيللار. نكله اثبات شعبان اوچون اكمال سنه فهر به ۳۵۴ كون نى حجة تونالارمى. شونك حقه اطرافنكر نك معتبر علماسى نك فكرلارنى بز فقيرگه افهام قيلسه نكر خوب وحوش اولور ايدى. ديو سليمان

حضرة مكتوبى امضاسيله شوشنده تمام اولندى. شوبله كه سليمان حضرتك نيك رؤية شعبان متحقق اولمغانده اكمال رجب قيلور بزمى ديگان سوزينه جوابا اثبات شعبان اوچون اكمال رجب قيلور بزمى ديب ايتهمز لما ذكر فى المجمع الانور فى كتاب الصوم (فانهم لو ام يروا هلال شعبان كانوا بالضرورة مكاهين رجب) واما ذكر فى الدرقات شرح المشكوة (كانوا مكاهين رجب بالضرورة).

اما اثبات شعبان اوچون اكمال سنه قمرية ۳۵۴ كوننى حجة توتارغه نقل وروايتلار كورگانمز يوق. هم سنه قمرية شرعية ۳۵۴ كون بولوى نيك كلى بولوى ده معلوم توگل. زيره رسول اكرم نبى مز صاى الله عليه وسلم حضرتلرى آى لار نيك بعضى سون ۳۰ كون وبعضى سون ۲۹ كون كيلوى ايله اشاره و اعلام قيلوب بيوردى. اما آى لار نيك يارطى سنى ۳۰ كون يارطى سنى ۲۹ كون كيلوى برله تصريح و اشاره قيلوب بيان قيلمدى بناء عليه و بزم كورگان عبارة لار نيك دلالتيله ۱۲ آى لار نيك يارطى سنى ۳۰ كون يارطى سنى ۲۹ كون كيلوى جائز اوله دور.

بناء عليه سنه قمرية ۳۵۴ كون واقع اوله دور اوشنداق ۷ آى ۳۰ دن بيشسى ۲۹ دن كيلوى جائز اوله دور. بناء عليه سنه قمرية ۳۵۳ كون واقع اوله دور. و ليكن شول بزم كورگان عبارة لار دن سنه قمرية ۳۵۳ كوندن كيم بولما و چيلغى ايله ۳۵۵ كوندن آرتوق بولماوى بلنه دور. بناء عليه سنه قمرية نيك كمالى اوچ كون آراسنده متفاوت بولوب ۳۵۴ كون بولوى كلى بولوب واقع بولمى دور.

بناء عليه اوتكان سنه نيك رمضان باشندن او سنه رمضان باشينه قدرى عموم اطرافده كونلر بولوت بولوى سببلى آى باش لارى كورامگانده سنه قمرية نيك كمال مبالغسى ۳۵۵ كون تحقيله سنه مستقبليه نيك رمضان باشى ۳۵۶ نچى كونده ثبوتنى عقل جائز كوره دور. اول كونده توتقان روزه على اليقين شعبانده واقع بولمى رمضانده واقع ديب عقل حكم

ايتهم دور. هم تحقق المسبب بعدم تحقق السبب بحث ده كيلمى دور. بوايسه فقط اوز فكرم دور. اوتكان ۱۱ نچى سنه ده رمضان باشى ۱۲ نچى آغوستده جمعه كون ثبوت تابقان حالده اوشبو ۱۲ نچى سنه ۱۱ نچى آغوستك چهارشنبه كون رمضان باشينه قدرى عموم اطرافده ديرلك آى باش لارنده بولوت بولو سببلى رؤية و اكمال شعبان كى دليل لار نيك عدم تحقيله و سنه قمرية نيك كمال مبالغسى نيك تحقلى ۳۵۵ كون بولو مناسبيله يعنى اوتكان سنه ۱۲ نچى آغوست جمعه كوندن باشلاب اوشبو سنه ده ۳۱ نچى ايول كونى سهشنبه كون سنه قمرية نيك كمال مبالغسى تحقيله بناء عليه ۳۵۵ كون تمامى صونكنده بالضرورة ۳۵۶ كونده چهارشنبه كون فرض نيتيله صائم اولدق. علماء كرام بوگا نى ايتورلار ايكان؟ اوشنداق بو اطرافده بر ايكى قريه دن باشقه اول لارده عموم چهارشنبه كون فرض نيتله روز بولديلر. صونكره مدينه ده تحصيل ايدن بر شا كرد نيك سهشنبه كون مدينه منوره ده آى كوروب فرض نيتله صائم اولنديلر ديگان خطى بوينجه باولى قزليار ايسركاب اول لارى ۲۹ كون صائم اوله راق پنجشنبه كون عيد اوقوب افطار قيلديلر. اما اوزم مدينه دان كيلگان شخص واحد نيك خبر و حكايته نيك على حده مقبول اولوينه روايه كوره آلمى مز. بناء عليه شوال باشى پنجشنبه كون بولوى ايله حكم ايتهم آلمى مز. هم بوگا علماء كرام نى ايتورلار.

آى باشى

زاتنا اوست اوبازدى ايوب قريه سنه آخوندجان نورى احمد اوغلى.

اوشبو سنه (دين و معيشت) مجله سينك ۳۱ نچى رقمده محترم محمد ولى حسينى حضرتلرى رمضان آينى كورگان كه سنه لار دن شهادت لارى نى آلوب قبول

ایکان لیکیمی بیان ایکنان.

بناء علیه انسانیت اسلامیت و دیانت نقطه لرندن
آنک بو اعلا منه عرض تشکر ایله برابر ائی مهمل
بر اقمایوب رؤیه و اخذ شهادة خبر لر فی اعلام ایتمک فی
بیوک بر شرف و بیوک بر فضیلت دیو اوز من ننگ
یا فن تیره امام لرینه اعلام ایتمک بولدم. از جمله عبد الرحیم
قریه سنده امام عبد الرزاق فخر الدین اوغلینه،
مرجانقل اولی ننگ نبی الله مندی اوغلینه، هم لمز تماق
قریه سنده امام حکیم جان زعفران اوغلینه اعلان
ایتوب یازدم.

بو ذکر ایدلمش امام لر، سهشنبه کون شریف
رمضانغه روزه اولدی لر بز اوز من شعبان شریفنی
تکمیل ایله سهشنبه تر اویج اوقوب چهارشنبه کون
فرض نیت ایله روزه اولدق. همده بیک کوب محله امام
لری، چهارشنبه کون فرض نیت ایله روزه اولدی لر.
هم رمضان ننگ ۲۹ نچی کونی چهارشنبه کون آی
کور ونمدی. بولوط بولدی همده اطراف شتی دن
هیچ بر سوال آینی کورگان خبر لرده بولمدی. شول
سببلی رمضان شریفنی تکمیل قیلوب جمعه کون عید
فطر نمازن اوقودق. یوقاریده مذکور لمز تماق قریه
سنده بر نچی مسجد جامعده ایکی امام، ایکی سی ایکی
باشقه عید فطرنی اوقودی لر. یاش امام حکیم جان
زعفران اوغلی، پنجشنبه کون بیک آغنه جماعت ایلان
اوقودی. قارة ملا حاجی محمد ملا حسام الدین اوغلی،
جمعه کون بیک کوب جماعت ایله عید فطرنی اوقودی
هم. بو امام لر ایکی سی ایکی کون روزه نیت
قیلدی لر. یاش ملا حکیم جان سهشنبه کون روزه اولدی.
قارة ملا حاجی محمد چهارشنبه کون روزه اولدی.
حکیم جان ملاغه اوز من ننگ عالم و آنکلا دغم مقدارنی عنه
یازغان ایدم. روزهغه کر مک و چقمق خصوصتک. اول
ایسه هیچ بر بنم یازدقم دلیل شرعی لرومه التفات
ایتمدی.

شولایک بنم مکتوبه جوابا اوزینک دلیل لرنی بیان
قیلوب یازغان. حکیم جان ملانک سند ایدوب یازغان

آیه و آحادیث لرون کندی اوزونک قلمن کوسترونی
کند من لایق بیلوب اداره گه کوندر دک.

بنم حکیم جان ملاغه یازدقم بویله:

افند من حضرت ننگ حدیث شریفی مستقل دلیل
شرعی اولدندن فقه کرام من (صوم و الرؤیته و افطروا
لر رؤیته) هم (هم انا امة امیة لا نکتب ولا نحسب)
حدیث شریف لر یله حسابنی ولو قطعیا الغا ایدوب،
صوم و فطر حقنه فقط رؤیته فی اعتبار ایتمش لر. بناء
علیه علم من رؤیة ثابت اولدقه صائم و مفطر اوله
لر ثابت بولمسه تکمیل شهر ایل لر. الغا ایسه ابطال
دگلدن. صحیح بخاری ننگ (باب قول النبی صلی الله علیه
وسلم اذا رأیتم الهلال فصوموا و اذا رأیتموه فافطروا)
عنوائله مصدر بابند، آلتی حدیث ذکر ایدلمشدر،
بعض سنده لفظ (هلال) مذکور بعض لر نده ضمیر ایله
اکتفاً ایدلوب آخر نده (فان غم علیکم) ذکر ایدلگان
صحیح مسلم ته بکر می دن زیاده حدیث ذکر ایدلگان
بو حدیث لر ننگ هیچ قایوسی رؤیته فی علم برله تفسیر
نی قابل تو گل. غیم رؤیته دن مانع ایسه ده، علم دن مانع
دگلدن. بو حدیث شریف لر عبارت لر یله، تکمیل
شعبان و تکمیل رمضانغه دلیل بولوب دلالت لر یله،
تکمیل سائر اشهر گا دلیلدر. نص شارع بعبارة
ودلالته و اشارته دلیلدر. هر کم گا معلوم تکمیل
شعبان ننگ علم سی انفضاً شعبان ننگ یقینی بولمسی در.
چونکه شعبان ننگ ۲۹ نچی کونی ننگ، شعبان دن ایدکی
یقینی. اما اوتوز نچی کون آخر شعبان هی؟ یا که
اول رمضان می مشکوک. (الیقین لا یزول بالشک)
قاعد سینده بناء تکمیل ایدلدر. شرح مختارده هم
فتح القدیرده بویله تصریح ایدلمشدر. ایندی دلالة
نص برله ثابت بولغان تکمیل فی ترک ایدوب شارع
الغا قیلغان حساب برله عمل قیلماق ضرر بولمسی؟
حکیم جان افندی.

(ویجب ان یلتمس الناس الهلال فی التاسع
والعشرین من شعبان وقت الغروب هو الماء شور عنه
علیه السلام وعن السلفی فان رأوه صاموا وان غم

عليهم اكلوا ثلاثين يوما لقوله عليه السلام صوموا لرؤيته وافطروا لرؤيته فان غم عليكم فعدوا شعبان ثلاثين يوما لان الشهر كان ثابتا فلا يزول الابدليل وهو الرؤية او كمال العدة وهذا الحكم في كل شهر اختيار شرح مختار وكذا في فتح القدير هم فاضيلان ذلك شهر رمضان اذا جاء يوم الخميس ويوم عرفة اذا جاء يوم الخميس ايضا كان ذلك يوم عرفة لا يوم الاضحى ديگان عبارتيدہ مرتب اوچ آينى تكميل نك جوازنى مستلزم در.

روزهغه كرمك چقمق حقدہ معتبر بولغان علم رؤية وتكميل طريقه منحصر اولدقندن، باشقه طريق برله علم اعتبار ايداميوب، كفارة واستحقاق وعيد لرنك عدم ترتبى استبعاد ايدامس.

شيخ شعراى ميزان الكبرى سنده (واتفق الائمة الاربعة على انه لا اعتبار بمعرفة الحساب) ديدر على القارى مرقاته، (اجمع الائمة على عدم الاعتداد بقول المنجمين) ديدر.

والفقيه محمد امين الشهير بابن عابد بن (الاجماع على عدم الاعتداد) ديدر. در المختار (ولا عبرة بقول الموقتين ولو عد ولا فى المذهب) ديدر. بحر الرايق عناية دن نقلا (من قال يرجع فيه الى قواهم فقد خالى الشرع) ديدر. معراج الدراية ده (ولا يعتبر قول المنجمين بالاجماع ومن رجح الى قولهم فقد خالى الشرع وما حكى عن قوم انهم قالوا يجوز ان يجتهد فى ذلك ويعمل بقول المنجمين غير صحيح) ديگان ايمدى بزگه معلوم بولدى اثبات هلال ده حساب ايله عمل خلاف اجماع ايكان خلاف اجماع ايله عمل شرعا باطلدر، بزار اوشبو مصنف لرنك اجماعنى نقل اريگه اوشانامز تصديق قبله مز.

(قول المجتهد دليل المقلد) ديگان سوزگه اعتبار ايدمهز شونك ايچون صحتى، ضعفى، وضعسى معلوم بولمغان حديث لرنك ايله عمل بزم مسلكينز توگلدن بزگه وعبوما حنفيون لرنك امام اعظم حضرت لرنك وآنك منديله عامل اولان فقهاكر ام نك سوزارينه اعتبار

تيوشلى ديب بيله مز انتبى.

حكيم جان افندى نك سند ايدوب يازغان آية وحديث لرون كند اوزونك قلمن كوسترونى كندمزه لايق بلدك.

حكيم جان افندى حساب ايلان روزهغه كرونى دليل قطعى ايلان ثابت ديدر. بو خصوصه مرأت شريعة ومظهر حقيقة مجله معتبره (دين ومعيشت) اداره سندين مع الاحترام رجاء ايدمهز طرفين نك دليل شرعى لرى حقدہ ان شاء الله حقتى اظهار فيلوب يازار ديو.

ايوب قريه سنده امام آخوندجان بن نورى احمد.

اهاره- حكيم جان ملانك مكتوبى سزگه خصوصى يازغانلقدن آنى مجله گه درج فيلنمادى. لسكن آنك مكتوبنده يازغان سوز لرى و كيتورگان آيتلرى هيچ برسى آنك مدعاسنى بيرميلر. مدعى ايسه آى باشنى حساب ايله تعيين فيلونك مشروع لغيدر. يعنى آى باشنى حساب ايله بر كون تعيين فيلوبده شول كونك، خلقغه مونه بوكون سزكه روزه توتو ياخود روزه دن چغو فرض بولدى "ديب ايتوب، خلقغه شونى اعتقاد فيلدرونك واجب لغيدر. حكيم جان ملا يازغان آيتلرنك هيچ برنده رمضانك آينى حساب ايله تعيين فيلنگزده شول كون سزگه روزه فرض بولور ديگان سوز بوقدر.

اول آيتلرده بارى، قوياش برلن آينى الله تعالى نك خلق فيلاوى، يل صانلرى وشوگا دائر حسابلر معلوم اولسون ايكانچيلكنى گنه بياندر. اولده ايكى آيتده كنه در. ايضاح ايچون حساب برلن تعيين فيلنغان كونده روزه توتونك فرض بولوچيلغنه حكيم جان ملانك يازغان آيتلرنى بيضاوى تفسيريله برابر يازونى موافق كوردك. سورة التوبه دن كيتورگان آيتنك تفسيرى شويله در.

«ان عدة الشهور» اى مبلغ عددها (عند الله اثنى عشر شهرا فى كتاب الله) فى اللوح المحفوظ او فى

ملائكہ حقندہ

(اوتگان نومردن ما بعد)

قالديكہ ملائكہ يہ ايمان كتور مكلك روشينى بيانده، شو كو نكاجه تەليم ايتديكەز شول طرز اوزره اولور ديكە ديپور ايدوك «ملائكە ذكورت وانوئندن مبر الردر. آنلر ده اير كك لك و ديشيلك يوقدر» كذاك مكتوبات امام ربانى نك اهل سنت نك عقائد ينى بيانك اولان ٦٧ نجى مكتوبينك عربى ترجمه سنده مراد افندى ديمشدر كه والملائكة عباد الله سبحانه المكرمون لا يعصون الله ما امرهم ويفعلون ما يومرون مبراون من صفات الذكورة والانوثة. والتوا لك والتناسل فعقود فى حقهم اه» واول مكتوبينك تركى ترجمه سنده «توالد وتناسل آنلر حقندہ مفقود ديوا اكتفاء ايدوب ذكورت وانوئندن برائتار ينى تصريح ايتماش ايسه ده ايكسينك مالى بردر. كذاك شيخ عبدالوهاب الشعيرانى حضرتلرى ده يواقيتنده بيور مشدر «ملائكە شهوت اوزره مجبول دگلار در.» بس بوندن لازم اولدر انارك اير كك لك و ديشيلك ايلان متصى اولماز لقلرى.

بناء على ذلك بز عقائد نسفيه نك ولايوصفون بذكورة وانوثة عبارہ سينى وجه ثانى اوزره مطالعه ايدرك اير كك لك ديشيلك ايلان صفاتلا نمازلار.» ديو تعبير ايك رساك هم دورست اولور ليكن كلام بومدعانى اثباتده در:

بس ملائكە دن ديشيلك نى نفى ايچون آيت مذكورہ يى اعنى وجعلوا الملائكة الذين هم عباد الرحمن اناثا آلاية كلام شريفنى دليل ايدورن چنانچه بيانى كچدى.

ذكورت حقيقيه ايلان انوئنت حقيقيه ايسه برى برينه متلاز ماندر. بس قاو جنسده آنلر ك برى اولديسه، ديكريده آندہ اولور. وبرى منتفى ايسه، ديكريده منتفى اولور. بس ملائكە ده، ذكورت اولديسه، انوئنت ده اولمق لازم اولدر: انوئنت يوق ايسه، ذكورت ده بولمايور. بوايسه دليل افندى در.

حكيمه وهو صفته لا ثنا عشر (يوم خلق السموات والارض) والمعنى ان هذا امر ثابت فى نفس الامر مذ خلق الله الا جرام والازمنة (منها اربعة حرم) احد فرد وهو رجب وثلاثة سرد ذوالقعدة وذوالحجة والحرم (ذلك الدين القيم) اى تجريم الا شهر الاربعة هو الدين القويم دين ابراهيم واسماعيل عليهما الصلاة والسلام والعرب ورثوه منهما (فلا تظاهروا فيهن انفسكم) بهتك حرمتها وارتكاب حرامها) تفسير قاضى ج ١ صحيحه ٢٩٠ مونه حكيم جان ملائك مدعى سينه دليل ايتوب يازغان ايتلرينك برسى شوشى تفسير يده شول. ايندى قايد مونه آى باشنى حساب ايله تعيين قيلوگز ديگان سوز؟ ايكنجى آيت سورة يونس (هو الذى جعل الشمس ضياء والقمر نورا وقدر منازل) وتخصيصه بالذكر لسرعة سيره ومعابنة منازلها واناطة احكام الشرع به ولذلك عالمه بقوله (لتعلمو عدد السنين والحساب) حساب الاوقات من الاشهر والايام فى معاملتكم وتصرفانكم) تفسير قاضى ملخصا ج ١ صحيحه ٣٠٨. قايد ايندى مونه آى باشنى حساب ايله تعيين قيلوگز ديگان سوز؟ اوچونجى آيت سورة الاسرى ده (وجعلنا الليل والنهار آيتين فمحونا آية الليل وجعلنا آية النهار مبصرة لتبتغوا فضلا من ربكم ولتعلموا) باختلافهما او بحر كاتهما (عدد السنين والحساب) و جنس الحساب قاضى ج ١ صحيحه ٤٠٢ ايتنه بو آيتده ده اول سوز يوقدر. دورتنجى آيت سورة الرحمن ده (الشمس والقمر بحسبان) يجرى ان بحساب معلوم مقدر فى بروجهما ومنازلهما وتتسق بذلك امور الكائنة السفلية وتختلف الفصول والاقوات وتعلم السنون والحساب) قاضى ج ٢ صحيحه ٢٩٥ مذكور مدعى كدليل لك بو آيت بو تفسير نك قاو لفظنك بار ايكان اما محترم آخوند جان حضرتنك اوشبو مقاله سنك كيتوردىكى عبارات فقها واوز طرفندن سويلديكى علاوه كافهسى مك اوچيوز بو قدر سنه لر آنلر ايله عمل قيلدوب كيلگان سوز لر در. آنلر دن چيغو و آنلر نى عمل دن قالد رلق جبل انجا دنى كيسو و آو كالمالزلق فتنه لر نى دينده احداث ايتودر.

وبونك اوزينه بر داريمز فاضل معاذي حضرتلر -
 يذك دليل ايتديكي مشكات شريفك حديثي ده ضم
 ايدهرز. ديپور كه (وعن جابر ان النبي صلى الله عليه
 وسام قال لما خلق الله آدم وذريته قالت الملائكة يارب
 خلقتهم يا كلون ويشربون وينكحون ويركبون
 فاجعل لهم الدنيا ولنا الآخرة قال الله تعالى لا اجعل من
 خلقتهم بيدي ونعمت فيه من روعي كمن قلت له كن
 فكان رواه البيهقي في شعب الایمان)

صاحب مشكات بوحي يثني بيهقي دن روايت ايدوب
 اصلا آكرا طعن ايتمامش. بس بو حديث شريف
 دلالت ايد در ملائكه ده نكاحنك اولمازلغنه. وبوندن
 لازم اولور آنلرده ايرككلك وديشيلك نك
 اولمازلغى!

امام ملائكه دن ذكورتنى نفى گا «ولو جعلناه - ملكا
 لجعلناه رجلا وللبسنا عليهم ما يلبسون» كلام شريفى
 ايله استدلال اداره نك هم ديديكنجه خوب دگا-در.
 زيرا آيتك مضمونى بويله در بر رسولنى ملك ايد
 رساك البه آنى رجل ايدر ك يعنى آنى اير صورتنده
 ايدر ك (زيراقوه بشرية ملكنى ملك صورتى اوزره
 كورمكنى تحمل ايد ميور. شو جهندن جبرائيل عليه
 السلام ائديهمز صلى الله عليه وسلمگا دحية الكلى
 صورتنده كلوردى) بو تقديرده كفار هنوز شهبهيه
 دوشارار ايدى. وديپورلر ايديكه بوده بزم كى
 بشر در بس نه كونه رسول اوليور؟ اه

بومعنى ايسه ملائكه نك ذكورت - ايلان متصف
 بولما اولارينه دلالت ايتمايدر. زيرا مرجعى قياس
 استثنائى يه دگلدر كه ثانى نك بطلانندن اولنك بطلانى
 لازم كلوب ملكنى رجل قيلما قلعنك بطلانى لازم
 كلوردى بلكم مرجعى قياس اقتراى يه در كه تقريرى
 بويله در (ولو جعلناه ملكا لجعلناه رجلا ولو جعلناه رجلا
 لبسنا عليهم ما يلبسون بس نتيجه اولور فلو جعلناه ملكا
 لبسنا عليهم ما يلبسون.)

فاضل شهاب الدين المر جاني عقائد نسفيه شرحده
 بومسئله ده ديپور كه ولا بوضفون بذكورة ولا انوثة

لانها من خواص الجسمية اعلم ان حقيقة الملائكة
 والارواح البشرية عند أئمتنا الخليفة مما استأثره الله بعلمه
 ولم يطع عليه احد من خلقه فليس لنا ان نبحت عما
 زوى الله عنا علمه وستر علينا كيفيته وحجب عنا ماهيته
 بل الواجب علينا ان نفق حيث وفق بنا وننتهي الى
 الحد الذى بين لنا بالامساك عن امره والطفى على غره
 ولكن الملائكة ربما يتشكلون باشكال مختلفه ويظهرون
 فى صور وتمثيل لطيفة كما قال سبحانه وتعالى فتمثل لنا
 بشر اسويا قال بعضهم لولا ستر الله الروح لسجد له كل
 كافر وهذا هو مذهب الساف الصالحين من الصابة
 والتابعين ومن بعدهم من العلماء الراسخين والفقهاء
 العارفين ولذا كتفى المصنف رحمه الله بما ذكره ولم يز
 دعليه اه مر جاني نك بوسوزى اولكى مطالعه يه موافقدر.
 ديمش اولور كه ذكورت وانوثة جسمتلك
 خواصندنر. ملائكه نك حقايقى ايسه بزه معلوم
 دكلدر. بس آنلرده جسمتلك خواصندن اولان
 ذكورت وانوثة ايله حكم جائز دئلدر.

اما مشار اليه نك شونقل ايديكمز كلامندن
 صونكره ديديكى سوزى اعنى (وفيه اشارة الى انهم
 ليسوا من عالم التقدير والمساحة وما هو من لوازم المادة
 والجسامة بلهم من عالم الامر والقدس يابى حقيقة هم
 عن الاكتناه بالفعل والادراك بالاحس اه) مطالعه ثانيه يه
 موافقرك كورينه در فليفهم آخرى وار حوزة حميدى

لاحقه

اوتكان فومردن ما بعد

قاضى رحمة الله شو آية جليله نك تفسيرنده وجود
 الهى ووحدانية صمدانيه يه اجمالا استدلال بعدنده
 (وفى الاية تنبيه على شرف عالم الكلام واهله وحث
 على النظر والبحث فيه) ديور. شو آية كريمة ده ،
 عقل نك حرمتينه دلالة بر وجهدين ده يوق. گرچه
 عقلغه تحريض واهلينى تشریف اولسه ده، اما خلق

و ایجاد و تأثیراتی، الله تعالی تن غیر یگانه استناد قیامان هر شیگا حریت و استقلال بمرگانارده عقل یوق، عقلی قوم ایماسلر، دیه تعریض واردر. بلکه آچق بیاندر. شونک اوچون ابن حزم ملل نحل کتابنده (فصح ان العقل هو الايمان والعمل الصالح) دیور. و سورة بقدره (۱۷۰) آینه (ولو كان آباؤهم لا يعقلون شيئاً ولا يهتدون) (۱۷۱) ده (صم بكم عمى فهم لا يعقلون) دیه، ایمانی اولمغانلردن عقلنی سلب قیلمشدر. و حدیث نبویک (دین المرء عقله و من لا عقل له لا دین له) و ارد اولمشدر. یعنی انسان تنک دینی ایماندر. ایمانی اولمغاننک دینی یوق الله تعالی غه و رسوائینه ایمانی یوق که به دینسزدر. دیمکدر. شویله معنی ویرمک، قرآن عظیمک ایمانی اولمغان لردن، عقلی سلب قیامان متعدد آیه لرینه موافقدر. و دخی شو حدیث شریفده، ان الدین عند الله الاسلام دیلان دین ایله، عقل متحد بالذات، ایکسی بر ایکاتینه دلالة وار چونکه عقل حمل متعارف ایله دین المرء که محبولدر. و دخی بیتهقی حضرت انس رضی الله عندهن (الکيس من عمل لما بعد الموت والعارى العارى من الدین اللهم لا عیش الا عیش الآخرة) حدیث شریفنی روایة قیلله عقلی کشی اولم صونکی اوچون عمل قیامان کشی، و بالانفاچ دین دن بالانفاچ کشی. یا الله حقیقی تر کلک آخرة تر کلکی در. دیمکدر. و دخی ابن عساکر ابی الدر دأ رضی الله عندهن (قلیل التوفیق خیر من کثیر العقل والعقل فی امر الدنيا مضرة والعقل فی امر الآخرة مسرة) حدیثنی روایة قیلله توفیق نیک، عقلنک کوبندن خیرلی، یا انز دنیا اوچون بولغان عقل ضرردر. آخرة ایچون عقل شادلقدر دیمکدر. شوننک اوچون علیه الصلاة والسلام (ولا تجعل الدنيا اکبر همنا ولا مبلغ علمنا ولا منتهی رضانا) بیورمشدر و دخی دیلمی سیدنا عائشه رضی الله عنهما دن (دعامة الدین و اساسه المعرفة بالله والیقین والعقل النافع قیل و ما العقل النافع قال الکفی عن معاصی الله والحرض علی طاعة الله عز وجل) حدیثنی روایة قیلله، یعنی

دین نیک تراکی و نیگزنی الله تعالی بی معرفه و قطعاً ایذانو و وفائده لی عقل در. و دینلدی فائده لی عقل نهدر علیه الصلوة و السلام دیدی: الله تعالی به عصیانندن طویلوق و الله نیک طاعتینه حرص بولوق طویلوق طر شوق در. و دخی طبرانی ابی امامة رضی الله عندهن (لما خلق الله العقل قال له اقبل فا قبل ثم قال له ادبر فادبر فقال وعزتی ما خلقت خلقا اعجب الی منك بك آخذ وبك اعطى وبك الثواب و عليك العقاب) حدیثنی روایة قیلله. یعنی الله تبارک و تعالی عقلنی یار اتقاچ ایتمدی آله کیل آله کیلدی و آرتقه بار آرتقه باردی بس الله تعالی ایتمدی عزتم ایله قسم قیلامن کندیمه سنندین محبوب هیچ شی خلق ایلامدیم سننک بر ابرگا مؤاخذه قیلام یعنی بر که سه عقلسن لوق قیللمسه نیگه عقلنک قدریتی بلمدنک دیه و سننک ایله نعمه لر منی و سعاده دارین و یرامن سنک سببلی عمللرگا ثواب و معاصی لر اوچون عقاب عذاب قیلام دیمکدر. عقلدن مراد حدیث جابره ایماندر و حدیث انس ایله و حدیث عائشه ده عملدر و حدیث ابی الدر دأعهده علمدر. و حدیث ابی امامه ده قویاش کبی همه سنک متشائی اولغان بر قوه در یا که نور محمدی صلی الله علیه و سلمدر و قرآن عظیم الشانده مذکور هه نالرده تورلی صیغه لر ایله افلا تعقلون نعقل لقوم یعقلون کلمه لر یله استعمال قیلنمشدر تفقه و علم و ایمان ماده لرینک مشتقاتی ده عقلنک فروعاتی و مراد فاتنی در و تفکر و تذکر و تدبر علم و عقلنک سببلری و مقدمه لر بدر و شو ماده لر دن اشتقاق قیلنمش صیغه لر هیچ برسی مطلقاً و حر استعمال قیلنسون دینامدن بلکه هر قایوسی کنک بیین الله لکم الايات لعلمکم تتفكرون فی الدنيا و الآخرة ۲۱۸ و بیین آیانه للناس لعلمهم تذکرون ۲۲۱ و تلك حدود الله یبینها لقوم یعلمون ۲۲۹ کنک بیین الله لکم آیاته لعلمکم تعقلون ۲۴۱ سورة بقره، آیتلری کبیلر ده الله تعالی نیک بیانینه مستند و حدود الله ایله محدود تعقل ایکانینه افلا یعقلون - تعقلون - تذکرون کبی آیه لر ده عطف ایله الوهیه و عظمة و قدرة

الهيته نك و حيوه دنويه نك اهو و لعب اولدغيته و حيوه
 آخرويه نك ابدية و شيطان عداوتى و انسانك مغروريتى
 نك نديبلى اولارق مقيد تعقل اولدغيته حدود شارع
 اچنده بيان الهى گا موافق عقلنى استعمال گا دلالة قيله
 در نچك الله تعالى انسان نك مشوب بالوهم و ملتبس
 بالهووى عقليته حریت و استقلال و پرسون و الحال حكيم
 مطلق سبحانه و تعالى (والله يعلم و انتم لا تعلمون)
 (فاذكروا الله كذا علمكم ما لم تكونوا تعلمون) ديه
 انسانلردن بالاستقلال علمنى سلب قيله مشدر. سورة
 عنكبوت ده ۱۵ آيتده اولم يكفيمهم انا انزلنا عليك
 الكتاب يتلى عليهم ان فى ذلك لرحمة و ذكرى لقوم
 يؤمنون بيور مشدر بس الله سبحانه و تعالى غه قرآن
 مجيد كبنى معجزه باهره صاحبى رسول الله غه ايمان
 و تصديقى وار آدمغه حریت عقليه و علمده استقلال
 دعوى قبلورغه هيچ وجه يوقدر صم بكم عمى فهم لا
 يعقلونغه مصداقلردن و معلوم اوله بن حریت دعوى
 قيلو چيار نك دعوى لرينى حریت مطلق استقلال تامغه
 حمل ايلديم چونكه بوتون مدعى لرى آية قرآنيه
 واحاديث نبويه گا صريح مصادم اجماع امة محمديه گا
 ظاهر مناقض در و امام ابليس لرى شرايع الهيه و كتب
 سماويه و انبياء عظام عليهم الصلاة و السلام دشمنانى
 صوفر زندقه معرفدر و معرى نك فضائح و كفر ياتنى
 اوتكان سنه لرده دين و معيشت صحائف مظهر
 لطائفنده معرفنى موالى و دوست توتو چيلر فليس من
 الله فى شىء اولغانلر نده قناعت قيلدر لاق در جهده
 بيان و اظهار ايلمش ايديم اگر حاجت توشسه
 خصوصى مكتوب ايله يا كه مجله واسطه سيله آرزو
 ايلسگان كشى اواسه كنه كفيات و زندقياتينى و خاتون
 قزلر حقنده فكر لرينى رضا قاضيده آنكلار لاق تفصيل
 و آچق ايدوب بيان قبلور من انشاء الله تعالى.

امام عبدالحق.

آخري وار.

مشايحه

(اوتكان نومردن مابعد)

اگر صحیح ایسه اوشبو بز آنلردن آنفا نقل
 ایتدکمز بو قدر کتابلرک هیچ اولمزسه بردانه سنک
 نیچون جاحظ ایله عنبریدن بشقه سی ذکر اولمیور؟
 موسای بو خصوصده تصحیح نقل ایله مطالبه ایدرز.
 بو ذوات کراملرک بویله دیدکلری فنقی بر معتبر
 و متداول کتابده ذکر اولنمش قانون مناظره موجبچه
 بزه شونی بیان ایتمه سی لازمدر.
 خلاصه بو بابده موسانک اولا ابلیس، وثانیا آنک
 بیوک و کیللی اولان جاحظ ایلان عنبریدن بشقه
 مقتدا به و پیشواسی یوقدر. فقط ابلیسکده بوندن
 مقدم موسانک امثاللرینه دیدیکی کبی موسایه انی
 بری منک انی اخاف الله رب العالمین ديه قولون
 سلتاب کیتمه سوندن قورقلور. چونکه او ایکی کوز
 ایله باقدیغندن بر طرفده جناب حق کینش رحمت
 دریاسون کورسه دیگر طرفده نهایتسز بحر عقابی
 کوربیور. آنکچون والله شدیدالعقاب دیور موسی
 و اضرابی کبی یالکیز بر کوز ایله باقمیور. جاحظ
 ایله عنبرینکده موسایه مقتدا به اولمالری مجرد
 طریق حق، و صراط مستقیمدن زیع و ضلال و سواد
 اعظم و خیار امة محمد، مخالفنده در. چونکه نقل سابقه
 دن کون کبی تبیین و تحقیق ایتدکینه بناء آنلر موسی
 کبی مطلق بشرک نجاتیله قائل اولمیوب یالکیز حقنی
 بیلمه یه اجتهادلردن صرف ایدبک اجتهادده خطا ایدنار
 و یاخود هیچ بر اجتهاده اهلیت و قابلیتی اولمیانلرک
 معذوریتى ایله قائلدرلر. بوده علی روایه اهل
 اسلامه مخصوصدر. بو ایسه جمهورک نقلیدر. چنانچه
 نقول سابقه یه مراجعتله بیلنور و اهل اسلامه مخصوص
 اولماسیله برابر مسأله مجتهد فیهمه مخصوصدر. آنده
 اجتهاد جائز اوله یان مسائل قطعیه ده جاری دگلدر.
 چنانچه نقول مذکوریه مراجعتله حقیقت

حال ظاهر اولور. بناء عليه موسى بو كفر ياتنده
منقر ددر. امة محمدن رهبر بر فرد اولسون
وييشواسي يوقدر. اويله اولدقچه موسانك آنلري
كلام همده اصول كتابلرينك روايتلرينه كوره عالم
اسلامك اسملري محترم بيوك علماي نظر ديه احداث
ايتديكي زندقسون ترويج ايچون بالان سويلامكلا
آنلري عامه يه بيوك كرسر مه يه محاوله ايتمه ده
موسايه ذره قدر فائده يوقدر. بالان سويلامكلا ديدك
چونكه نقول سابقه دن هر كسه معلوم اولديعي اوزره
كلام و اصول كتابلرينده آنلرك اسملري احترام ايله
ياد ايدلمديكي كيمي و كتابلرده بوگا دائر روايتده
يوقدر. اوت جاحظك عربيه ده علوم بلاغته بسا
طولاسي اولديغندن بو نكله متصف و مدح اولنمشدر.
فقط بونك مانعن فيه اولان مبحثه تعلق يوق فصاحت
بلاغت جهتندن ابراهيم بن اسحق صابى كيمي غير
دينده اولانلرده مدح اولنمشدر. بناء عليه موسانك
«بند، او بيوكلر او قدر معقول سوزلريني ممنويتله
قبول ايدوب ديه» قبار مسينك قورولماسينك ذره
قدر معناسي يوقدر. چونكه آنلر بو بابده بيوك
اماملردن اولدقلري كيمي هيچ كيمه سيمي تضييل
و تكفيردن اجتناب ايتديوب آنچق بعض مخطيلري
معذور وغير اثم ديمشدر. آخري وار. محمد راد مكه

طبيب يداوى صحيحا وهو مريض

اشبو عربچه سوزني عربلر ضرب مثل قيلولوب
يوروتلار. آنك ناتارچه سي: اوزي آورو بولغان
بر طبيب سلامت بولغان كشنى دوا قيله ديمكدر.
بو سوزني شونداين اورنده ايتله: مثلا بر او، بر
اشنى يا كليس بيله. خطا اعتقاد قيله يعنى آنك اعتقاد
قيلغان نرسه سي واقع و نفس الامر كه مطابق بولمى.
ئه اوزي باشقه بر كشيده شول اشنى واقع و نفس
الامر كه موافق صورته كورسه آكا تنقيد قيله آلاي

قيلو كرا كماس ايدى دى. مونه ايندى يوقار يده غي
سوز مونه شوشى كشي حقنده ايتوله در
شول يوقار يده غي سوز كه طابق النعل بالنعل
قبيلندن مصداق بولغان بر آخوند، اورنبورغ حضرت
لرينك، رمضان حرمتنى يباروب كوندوزن آشاب
ايچوب يور و چيلر حقنده، فدا كار انه توتقان مسلك
لرني شورا نك، ۱۹نجى نوميرنده تنقيد ايتله؛ آلاي
ايتو كرا كماس ايدى دى. شوگا قوشوب واعظلر
آلاي بولماسقه كرك و عظلمريده بولاي بولورغه
كرك ديب صاندوغاچ كيك صاير اب صايري بر اورنده
امام شعرانى نك «حقوق الاسلام» كتابندن بر جمله
نقل ايدوب اورنبورغ حضرتلرينه «سز اوز قلمبلر يگزن
شلتنه قيلنكز» ديه سي كلگاننى آكلاتاسي كيله. شوندى
صوك اوق ابن المبارك حضرتلردن بز جمله نقل
ايدوب اورنبورغ حضرتلرينى منافق لق بر لن شلتنه ليسي
كلگاننى ده آكلاته. ياخود آنك يازغان سوزلردن
بز شولاي آكليمز. شوندى صوك بر حاصل ياصى.
حاصلنده ايتكان سوزلردن بر آزي بعبارته شودر:
«الحاصل واعظ افنديلر انسانيت حقوقى ايله آشنا
بولماليدر. وعظنك ديانت بابندن بر فصل ايد كينه ده
دقت قيلماليدر. حاكملر تحت تصرفنه كرتوب قضاء حق
اثبات ايدوب نظامى جزا ترتيب قيلمدررغه مطلق
حق غير كه تعدى لازمدر. انسان نفسنه تعديسى
ايله ديانتنه نوع قصور ياصى. بونك ايله حكم فضائى
ثابت بولمى. بو ايسه تعليم شرعيه بولديغندن بونى
خاطر كه آنسه ضرر بولمازدر. شوشيلر بر ابرنده،
حاجت مس قيلغانده واعظ افنديلر اسلاميت اداينده
كامل رعايه قيلماليدر. انساننك عصيانى سببلى آندن
هجر قيلماسزاق و آنى سوگوب طاشلاماسزاق،
اسلاميتنك اداينددر.»

بو آخوند، امام و حضرتلر كه بر واعظ صفتى
بر لن گنه قارى. انلرده پادشاه حضرتلري طرفندن
احسان ايدلش ولوبك محدود بولسه ارده رياست
و حاكميت، صفتلرينه اعتبار قيلمى زيرا امام و حضرتلر

حکومتہنڭ مساعده ايتديکي قدر خلفني وعظارغه، ايجاب ايتديکي وقتده شولوق حکومت معرفتيله آنارني اويالتورلق قدر شلته قيلورغه حقاري وپراوالري واردر. بو حقوقارغه ايسه قوم اعد شرعيه هيچ بر تورلي ممانعت قيلمي. بلكه بو حقوقارني استعمال ايجون انلرغه شرع شريفده حق وپراوا بيرهدر. (من رأی منکم منکر ا فليغيره بیده ومن لم يستطع فليسانه والاقبالمه وذلك اضعف الايمان) حديث شريفني حضرت واماملر اوزارنده بولغان حقوق شرعيه لريني اجرا و استعمال ايتوده يموشاقلق قيلسه لر آنلارني ايمان ضعيفايکي ايله شلتهلي.

بو آخوندنك عمومواوعظارغه وخصوصا اورنبورغ حضرتلرينه بيرگان درسنده «حاکملمر تحت تصرفنه کرتوب قضاء حق اثبات ايدوب نظامي جزالر ترتيب قيلدررغه مطلق حق غير که تعدی لازمدر» ديگان سوزي بك ككوب حدود شرعيه که انكاريني بك آچق صورتده آڭلاتهدر.

براو خمر ايجسه ياکه اراق ايجوب ايسرسه شرعشريفده آڭا حد لازمدر. حالبوکه خمر ايجو اراق ايجو حق غير که تعدی توگلددر. بر اير ايله بر خاتوننك طوعانالري ثابت بولسه آنلرغهده حد لازمدر. حالبوکه هر زنا حق غير که تعدی وتجاوز توگلددر. شولايوق نعوذ بالله تعالی ارندادده حق غير که تجاوز وتعدی توگلددر. حالبوکه آڭاده شرعا جزا ترتيب قيلدريله. شولايوق اون ياشلك بالاغه نرك صلاة ايجون شرعا تيزير بيريله. حالبوکه اون ياشلك بالاغه نماز فرض توگل آنك اوستونه نرك صلوة حق غير که تعدیده توگل. وهکذا وهکذا.

مونه بزنيک بو آخوندغه طبيب یداوی صحیحا وهومريض ضرب مثلينی کيترومز شوشيلارني بيامگانی ياخود بيلوبده اعتبار قيلمغانی ايجونددر.

ايندی بو آخوندنك «انسان نفسنه تعدیسی ايله ديانتنه نوع قصور ياصی. بونك ايله حکم قضائی ثابت بولمی بو ايسه تعليم شرعی بولدبغندن بونی

خاطرکه آنسه ضرر بوامازدر. «ديگان سوزينه كوره آڭا اول ضرب مثلده آزدر. اول بو سوزي ايله شرع شريفکه افترا قيله و شرعشريفکه قاره ياغادر. قواعد شرعيه آنك بو سوزينك خلافدهدر. حد زنا حد شرب كتب شرعيه نك كافه سنده آيرم بابلر ايله بيان ايدلمشدر. تعليم شرعی آخوندنك ديدیكي توگل بلكه انسان نفسنه تعدی قيلوب زنا قيلسه خمر ايجسه ديانتنه بك زور قصورده ياصی اوزينه حدنیده واجب ايتدردر.

شولايوق بو آخوند «انساننك عصيانی سبيلي آني هجر قيلمازسزلق اسلاميتنك ادايندندر.» ديب اسلاميتكده قاره ياغادر. زيرا رمضانده توگل، عادی وقتده ايجوب ايسروب يورگان كشيینی ده اسلاميت اوزي هجر قيله. اسلاميتده اول كشينك شهادتی توتولمی. آنك سوزينه ايشانوب بر حکم شرعی اثباته قيلمی.

مذکور آخوندنك مقاله سندن كوچرديكمز قدرکه ايته تورغان سوزلرمز ولو مختصراً شوشنده تمام بولدی. ايندی بز كوچرمگان بك كوب سوزلاری وار. آنلری شول كو بوونچه قالسون ايندی. فقط مقاله آخونده حديث شريفني تاويل فاسد ايله تاويلی معاذالله جرأة على الله وجرأة على رسول الله نك ايك بيوگی ديسك. مفسرين كرام ومحدثين عظام حضراتينك بيانارينه وفقها ذوی الاحترامنك استنباطا چقارديقلاری احكامگه كوره يالغان توگلددر. الله تعالی جهله مزی و جهله امة محمد عليه السلامی مقتنارنك فتنه لرندن، ضلالتك تشويقچيلرنك اضلاللرندن امين و محفوظ ايلاسون.

نمونه

كلشن التوحيددن

چشم دل را بر كشا بيدار باش

(آچق قيل كوگل كوزنك بول اوياغ)

مهرم اين بـو العجب اسرار باش

(بو العجب اسرارنك محرمی بول رضاع)

این دو خصم اندر وجود تو نهان
 (بو خصم لاری اوز وجود ننگه نهان بل)
 بلکه شیطان لعین و جبریل
 (بلاکه شیطان ایله جبریل مرسل)
 احمد بنو جهل و نمرود و خلیل
 (خلیل احمد ایله نمرود ابو جهل)
 در وجود تست جمله خیر و شر
 خیر و شر جمله سی اوز ننگه بولب سن
 تور خود هستی و لکن بی خبر
 (اوز ننگه بولودن بی خبر بولب سن)
 (امام احمدی)

تورلی خبر لر

بخارای شریف - بخارا دن بر کشی اداره مزگه
 خط یازوب بخارای شریفکه تحصیل اوچون بارو
 املنده بو باغان طلبه لرنک پاصپورت لری هم شو سادت
 نامه لری یانلرنک بولوی ضرور دیب یازه. عکس
 حالک بارغان طلبه گه ۳ صومدن ۵ صومغه قدر اشتراک
 صالنبوب حکوهت طرفندن و طنلارینه قایتارله اوردی.
 بو مکتوب بزه ذاتا معلوم بو باغان بر کشی
 طرفندن یازدیغی اوچون بز بو خبرنی تحقیق ایته
 آلهیمز. علی الخصوص مونده شهادت نامه دن مراد
 نینداین شهادت نامه ایدکی ده آچق یازلمغان.

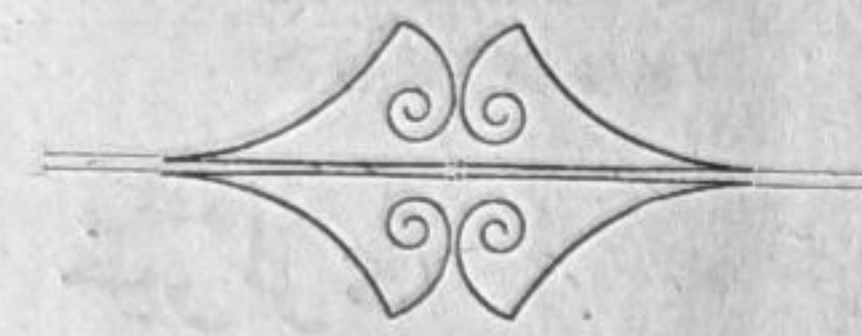
کیفی - کیفده کامبر چسکی اینستینوت دن ۱۶۷۵
 یهودی استودینت لری چغار لغانار.

قزان - قزان دن ۳ نچی دو ماغه محمد جان سیداشف
 ایلان شیخ عطار ایمانایف لری اوتهمچی بولوب تورالر
 ایکان.

خدیق ننگه بی قسهی جبر نقصان اوچون صدری
 مقصودنی اورنینه مطلق سیداشف نی اوتکارگه
 اجتهاد ایتارگه قرار بپرگان لر ایهش.

کر بخت بدتن جوشد بیدار دل
 (بولسه اویاغ دل کر یونلارسه ننگ)
 می شود از عیب پر انوار دل
 عیب دن نور یله طولار قلب ننگ سنک
 آنکه دل بیدار دارد چشم سر
 (کیم برونک اویاغ بولسه کونگل کوزی)
 کر بخت بد بر کشاید صد بصر
 باش کوزی یوقلاب آچار یوز کوزی
 چونکه شد بیدار دل کردد عیان
 قایچان کونگل اویاغ اولرسه عیان
 کنز مخفی کوست اندر دل نهان
 کنز مخفی کونل اچنده بولر نهان
 جمله هستیا که در اب و گل ست
 (وار لغمز صو ایله بالچق اچنده در)
 عکس هستیاست که اندر دل ست
 (وار لغمز ننگ عکسی کونگل اچنده در)
 هست دل بحر محیط بی کیران
 (بحر محیط کبی چکسز در اول کونگل)
 می نکنجد هیچ در شرح و بیان
 (هیچ شرح و بیانعه صغمز اول کونگل)
 ای برادر بی نهایت عالمی
 (ای قرن داش چیکسز در ربک عالمی)
 هست پنهان در وجود آدمی
 (باشرون اولر مثل عالم در وجود آدمی)
 هر چه خواهی کر بدست و کرنیکو
 هر نه بلامک تلارسن یاوز و ایدگودن
 هست پنهان در تو و از خود بجو
 (سنوردر اوز ننگه از لاکل اوز ننگدن)
 موسی و فرعون در هستی تست
 (بار لغنکده موسی و فرعون در مقابل)
 باید این دو خصم اندر خویش جست
 (استاگل اوز ننگه ایکی خصم نی مجادل)
 نفس فرعون موسیست جان
 (جان ننگ موسی نفس ننگ فرعون لعین بل)

پالغان آقچه - آستىرخانده صوغشى وقت ارده
 يش يوز صوماق كاغد آقچه لر پيدا بوله باشلانغان .
 باشده بيك آز بولسه ده صوگندن كوبايب كيتب هر
 كم آدانغانلقلارين سيزگانلر .
 بونى قاراتوچى وياصاوچى لر ديه ظنا شيكلى
 اوچ ياش يكت قولغه آلتانلر ايمش .
 بو مسئله اورنبورغدهده يوق توگل حاضر كيبت
 ارده بش يوز صوملق پرينيمات ايتلمى ديب سويلى لر .

خارجى خبرلر

توركيه

شوكون توركيه بتون ياوروپا بللكه عموما كره ارض
 ملت لرينك نظرينى اوزينه جلب ايتدى ، توركيه نى
 ياوروپادان طابردو املى ايلان باشلانغان بالقان
 صوغشى دورت بش كون مقدم دورت
 حكومت طرفندن اعلان ايدانى توركيه گه تجاوزه
 ايدوچى لر ظاهرأ دورت كنه (بلغار يه صرييه قارا
 طاع، يونان) بولسه ده فى الحقيقت بونده باشقه
 لرنك ده دخلى يوق توگل . توركيه نك ياوروپادان
 قوولوى واكثا اصلاويانلر نك غلبه سى اوچون ، يوز
 مك لره چه اصلاويان چيركلولرى اجنده دعالم
 قيلندى . اصلاويانلر بونك برلن گنه قالمى لر آتئس
 توركيه عليه نه مادي ياردمده ايتهلر . تورك گه قارشو
 صوغشووغه بالالارين و آغالارين بيساروب ياردم
 ايتهلر . الحاصل نچه يللردن بيرلى اچكى چوالش
 وحدود نزاع لرى و صوغشى ايتاليا محاربه لرى ايلان
 طنچلق كورمگان توركيه اوچون بوقارغى خبرلر
 توركيه نى قاوشاتماشاق توگل . مع ذلك توركيه دولتى
 دورت حكومت گه كوكرك كيروب قارشو توررغه
 فرار و يردى ، دشمانلرينه يتشوراك عسكر وقرال
 حاضر لب جدى صورتهده صوغشورغه كرشدى . حدود

لرنك هر قايسينه كير اگنچه عسكرلر تزوب دشمان
 لر اوستينه هجوم گه باشلادى . صوغش نك تورلى اورنك
 بولوينه برده ايسى كيتماينچه اوزينه مناسب طورله
 حركت ايدرك دشمانلرغه تورك نك كم ايدكن
 طانتورغه كرشدى . تركار باشده بعض اورنلر ده عسكر
 يتشماگانلكى سببلى كير وچيگنسه لره ده صوك كونلر ده
 دشمان يرينه كروب دشمان فانلرين اوز يرلرينه
 توگه باشلاديلر .

قارا طاغ نك بر قچ عسكرلرين بيك كوب فرغاندن
 صوك اوز حدودارينه ده كرر گه بيرماينچه چيست
 كشى يرينه قووب يباردى لر . بلغار يه حدودينه ده
 نچه چاقرم يرو مسافه لر كروب اولگر گانلر . شوكون
 عمومى صوغش باشلانغانينه دورت بش كون بولغانى
 يوق صرب بلغار يه لر باشلانغان اشلرينه تائف ايه
 باشلاديلر ، بلغار يه صرييه لر نك مالبه جهت لرى بيك
 ناقص بولدغندن فرانسيه دن آقچه صوراسه لره ده
 آله الماديلر . در آخر اوزلرينك كاغد آقچه لرين
 كوبا يتما كچى بولوب چيست لردن ياردم بولور ئلى
 ديه صوغشنى قزولامقچى بولغانلر .

توركيه سلطانى عسكر باشلقلى واسطه سيله عسكر
 لره شرعى روشده صوغشورعه ومجر و حله شرعى
 روشده مقامله ايدر گه بيورغان . آنك بو معامله سينه
 بتون ياوووپا صاحب وجدانلرى يخشى كوز ايلان
 قاريلر . خصم لره ايسه آنك بوندى سوزلرين كورما .
 ينچه تورك عسكرلرى اوستينه تورلى افترالر ياغالر .
 توركيه عليه نه اولان دورت دولت نك صوغشونى
 بعضيلر حقلى طابوب توركيه نى حقسز طاپسه لره ده
 توركيه اوزينك اوستينه هجوم قيلغان دشمانلرادن
 اوزين حمايه نى حقلى تابا . بو حقه اهل سياست اوزون
 اوزون سوزلر سويلى لر . بز او حقه نى مقاله لرى
 و آكادابر سوزومجا كه لرى يازماينچه خدا حق اهلينه
 نصرت و يرسون ديب كنه كيتمه ز . ان الله يؤيد
 بنصره من يشاء . . . . .

استانبول - استانبولغہ اطرافدن کپانگانی کوگالی
عسکرلری یازوب اولسگره آمی لر . حر بیسه ناظری
کوگالی عسکرلر گه : « سز حاضر گه صوغشقه چقمی
تور وگز بزده منتظم عسکرده ، دوشمانغه قارشو
توررغه یتارک » دیگان کوگالی لر : بزنی قبد ایتوب
صوغشقه یبار مسهگز اوزمزدن پولقلر تشکیل ایتوب
تلاگان یاقسه دوشمانغه قارشو صوغشقه چقاچهمن
دیگان لر .

~~~~~  
۲۴۵۳۲۴۵۳۲۴۵۳۲

### اورنبورغ خبرلری

قار - ۱۱ نچی اوکتابرده اویلهدن صوگ کیچکه  
قدر آزلاب قار یاووب توردی . آندن الک یغهور  
یاوغانغه اوراملر باچراق ایدی . کیچکی صالحن  
اوراملرنی تمام قاتدردی .

دیپوتات صایلاو - دیپوتاتلار صایلاو مسئلهسی  
اورنبورغ ولایتنده ۲۵ نچی اوکتابر گه تعیین ایدلگان .

### اداره دن جواب

قازالین : ادبیات کیچه سند ، صدقلر ویرلیدی ،  
وعظلم سویلانیدی ، دیوانلر اوقلدی ، شونک اوچون  
بو بر دینی کیچه بولدی دیب یازوچی افندیلاره !  
سزده ادبیات کیچه سی نصل اوتدکی حقنده بزده  
بیک آچق معلوماتلر وار اولدقندن ، سز نک یازوگز  
مجرد خناسلک ایلور دیه مجله گه درج ایدلهدی .

~~~~~  
محرری فیض خان داودلی .

ناشری محمدولی بن عبدالغنی حسینوف .

~~~~~  
Издатель Мухамедвалий Хусановъ .

Редакторъ Фаизханъ Даутовъ .

~~~~~  
Типографія журнала „Динъ ва Мағишеть“
въ Оренбургъ .

ترکیه بلغاریه صوغشی .

دوسپادده (بلغاریه حدودی) ترک عسکرلری برلن
بلغارلر آراسنده قزو صوغش باشلانعاچ ترکلر
چیگنگان بولوب «خانلار» استحکامدافی بتون بلغاریه
عسکرلری استحکامدن چغوب بتکاچکنه تورلی یاقدن
یاکادن بلغار عسکرلری اوستینه هجوم یاصاب بلغار
لرغه طور هلاکت یاصاغانلر . ایکی بلغار طوبی
تورکیه قریلینه توشکان .

~~~~~  
صوفیه - بلغار عسکرلری «مصطفی پاشا» تیرهنسند  
تورک عسکرلرین قووب بر قدر استحکاملر  
آغانلر ایدی .

استانبولغہ کیلگان خبرلره کوره صوگندن ترک  
عسکرلری بلغارلری «مصطفی پاشا» قصبه سندن  
قووب چقاغانلر . هم بلغاریه یرینه کروب بر قدر  
اورنلری آغانلر .

~~~~~  
ترکیه صربییه صوغشی - پرشتینه ده صربییه
عسکرلری ایلان ترکلر آراسنده طور صوغش
بولوب پرشتینه سجاغنده ترک عسکرلری صربییه
طوفاغینه کرگان لر .

~~~~~  
ترکیه قارا طاغ صوغشی - اشقودره یاننده  
قارا طاغلیلر ننگ حاللری صوگ چیگنه ایرشه یازغان .  
ترک عسکرلری شول اورنده آنلرنی بیک کوب  
قرغانلر .

~~~~~  
استانبولدن کیلگان خبرلره کوره بیرانه شهری
یاننده قارا طاغ پوزیتسیدلرینه آرقه تراگی بولغان
برنیچه اورننی ترکلر بیک تیز زمانده اشغال ایتکانلر .

~~~~~
ترکیه یونان صوغشی - استانبولدن طارالغان
خبرلره کوره آلاصونیه شهری یاننده یونانلی لر
ایلان تورکیه آراسنده صوغشده یونانلاردن بیک
بش یوز کشی قرالغان . ترکلردنده شهیدلر بولغان .